

Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)

Tidig kartläggning av utbildning och yrke

Jusek delar bilden av behovet av att använda resurser tidigt under mottagandet i syfte att individerna ska komma rätt från början. I det sammanhanget är kartläggning av utbildning och yrke en central komponent.

Jusek ser därför positivt på förslaget om att kartläggning ska göras inom sju dagar efter asylansökan lämnats in och förslaget om att kartläggningen på ett tydligare sätt än idag ska syfta till att fungera som underlag för fortsatta åtgärder inom mottagandet. Detta är särskilt angeläget för personer med högre utbildning. Genom förslaget kan inhämtande av dokument samt översättning och bedömning av betyg ske tidigare än idag.

Vidare välkomnar Jusek att placering och planering av mottagandet tydligare ska utgå ifrån individens bakgrund och behov. Det finns bland annat starka ekonomiska incitament att ge förutsättningar för en bättre matchning på arbetsmarknaden. I Juseks rapport *Rätt jobb åt utrikes födda akademiker* som publicerades i juni, visas att statens, kommunernas och landstingens budgetar kan stärkas med totalt 13 miljarder per år om invandrade akademiker hade samma position på arbetsmarknaden som inrikes födda akademiker. En stor del av denna vinst beror på att när akademiker som idag har jobb som endast kräver förgymnasial utbildning får kvalificerade jobb frigörs de mindre kvalificerade jobben till personer med förgymnasial utbildning.

Grundläggande svenska för asylsökande och information om arbetsmarknaden

Utredningens förslag om att asylsökande bör få möjlighet att lära sig grundläggande svenska och att undervisningen ska lägga grund för fortsatta studier är positivt. Lika viktigt är dock att den påföljande undervisningen tar sin utgångspunkt i kartläggningen av utbildning och yrke. Inte minst viktigt är detta för individer med högre utbildning. Idag finns yrkesinriktad SFI inom få yrken och i få regioner. En svårighet är att det inte finns tillräckligt med individer inom samma yrke i samma region. Genom ökat samarbete mellan kommunerna och en utbyggd fjärrundervisning kan fler få tillgång till individanpassad utbildning.

Jusek ser positivt på förslaget att asylsökande tidigt ska få information om och få möjlighet att orientera sig om den svenska arbetsmarknaden. Vi möter många frågor kring den svenska arbetsmarknadens funktionssätt från invandrade akademiker. Möjligheten för fler

att få ett arbete som motsvarar utbildningen förbättras om nyanlända får information tidigt i processen.

Utredningen pekar även ut att ett syfte ska vara att insatserna ska ge bättre tillgång till jobbrelaterade nätverk, genom tidiga kontakter med arbetsmarknaden och möjlighet att knyta kontakter med yrkesverksamma personer. Jusek har sedan 2010 genomfört 16 mentorskapsprogram för invandrade akademiker, och den utvärdering som genomförts av programmet pekar på flera positiva resultat. Mot denna bakgrund ser Jusek positivt på att utredningen särskilt pekar ut viktigt av nätverksskapande insatser.

Jusek

Magnus Hedberg, vd